EKSISTENS

Århundredets Festival

5.-8. MARTS 2015

FOLKE UNIVERSITETET

PRAKTISKE OPLYSNINGER

FESTIVALSEKRETARIAT

Folkeuniversitetet står bag Århundredets Festival.
Århundredets Festival, Folkeuniversitetet i Aarhus
Navitas, Inge Lehmanns Gade 10, 5. sal, Aarhus C
88 43 80 20 | sfj@fuau.dk | aarhundredetsfestival.dk

SAMARBEJDSPARTNERE

Antikmuseet | Biografen Øst for Paradis | C.F. Møller | Café Hack | Det Jyske Musikkonservatorium | DR Videnskab | Fantasy Fabrikken | Fotografisk Salon | Früd | Fængselsmuseet, Horsens Museum | Klods-Hans for viderekommende | Kvindemuseet | Litteratursiden.dk | LundbeckFondon | Løve's Bog- og VinCafé | Moesgaard Museum | Museum Ovartaci | OKKULT | Ry Biograf | Salling | Skanderborg Kommune | Sherlock Holmes Pub | Skjulte Steder | St. Pauls Apothek | Studenterhus Aarhus | SPOT Festival | The Ferrymen Halloween Entertainment | Ungdomskirken | Vor Frue Kirke | Aarhus 2017 | Aarhus Domkirke | Aarhus Kommune | Aarhus Kommunes Biblioteker | Aarhus Panorama | Aarhus Universitet | Aarhus Stiftstidende

REDAKTION

Administrativ leder for Århundredets Festival Lisbeth Rosenørn
Kunstnerisk leder for Århundredets Festival Sofie Frøkjær Justesen
Festivalmedarbejder Anders Storm Rasmussen
Festivalmedarbejder Yen Rasmussen
Studentermedarbejder Anne Engedal
Studentermedarbejder Peder Weber Jørgensen
Programredaktører ved Folkeuniversitetet
Layout: Anders Lindberg og Lotte Vestergård Melsen
Grafik: Ruth Crone Foster
Tryk: Stibo A/S

BILLETTER

Billetter til festivalens arrangementer købes via aarhundredetsfestival.dk

NYHEDER

Tilmeld dig festivalens nyhedsbrev på aarhundredetsfestival.dk, og følg os på facebook.com/aarhundredets | @aarhundredets | #eksistens15

INDHOLDSFORTEGNELSE

PRAKTISKE OPLYSNINGER 02
VELKOMMEN 03
FØR EKSISTENS 04
TORSDAG 5. MARTS 06
ARTIKEL: MAGIEN LEVER STADIG 08
FREDAG 6. MARTS 10
ARTIKEL: DET BEGYNDTE MED GUDS DØD 12
LØRDAG 7. MARTS 14
ARTIKEL: VI ER ALLE SKYLDNERE 17
SØNDAG 8. MARTS 18
ARTIKEL: MAN BETYDER STADIG MAND 20
KALENDER 23

DE STØTTER FESTIVALEN

AARHUS KOMMUNE
/\/\RHUS—2017 EUROPÆISK KULTURHOVEDSTAD
AARHUS UNIVERSITET
Aarhus Stiftstidendes Fond

VELKOMMEN

Foråret nærmer sig med hastige skridt. Og Folkeuniversitetet åbner traditionen tro dørene til Århundredets Festival. I år går vi i kødet på den menneskelige EKSISTENS med 50 arrangementer og et brag af en åbningsfest.

Det er en festival om det at være et menneske. Om kærlighed, lykke, angst og sorg. Om de masker vi bærer og de skjulte længsler, vi nærer. Om filosofiske grublerier og de mytiske fantasier. Og om den natur vi møder, når vi skuer ud i himmelrummet og ned i petriskålen. Men mest af alt en festival om dig!

På programmets sider finder du en række arrangementer, som løber af stablen i Studenterhus Aarhus, Aarhus Universitet og på en bred vifte af byens scener; fra cafeer og museer til kirker og biografsale. Vi har inviteret forskere og kunstnere til at give deres perspektiv på den menneskelige eksistens og gøde jorden for spændende debatter om det liv, vi lever, fra vi står op om morgenen, til vi går i seng om aftenen.

Inde i programmet finder du også fire læseværdige artikler. Her kan du møde forskere fra Aarhus Universitet, der sætter spot på de velkendte begreber køn, romantik, magi og gæld mellem mennesker, og det er et glimrende sted at starte, hvis nysgerrigheden og videbegæret trænger sig på. I festivalen kan du møde dem og mange andre forskere, når vi byder på intelligente cocktails, litterære lykkepiller og har dødssynder på menuen.

Århundredets Festival løber fra torsdag den 5. til søndag den 8. marts, men allerede i februar begynder vi at varme op med en række optaktsarrangementer, der bl.a. sætter fokus på nogle af tidens vigtigste ideer om mennesket, verden og universet.

Folkeuniversitetet står bag festivalen, der også er støttet af Aarhus Universitet, Aarhus Kommune og Aarhus Kulturby 2017. Den fælles ambition er at skabe et oplyst grundlag, så vi sammen kan gentænke nutiden og fremtiden frem mod 2017, hvor Aarhus er Europæisk Kulturhovedstad. Og vi glæder os til at præsentere nye festivaler frem til 2017.

Rigtig god festival!
Folkeuniversitetet

Sten Tiedemann
Rektor

Noe Munck
Formand

Lisbeth Rosenørn
Administrativ leder

Sofie Frøkjær Justesen
Kunstnerisk leder

Anders Storm Rasmussen
Festivalmedarbejder

Yen Rasmussen
Festivalmearbejder

FOLKE
UNIVERSITETET

FØR EKSISTENS

BIG BANG OG DET USYNLIGE UNIVERS

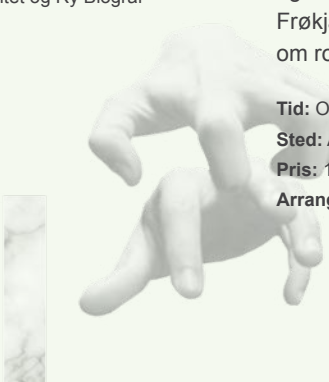
Vi ved, at universet begyndte i et Big Bang. Vi ved, at det udvider sig hurtigere og hurtigere, men vi ved ikke med sikkerhed hvorfor. Den mest sandsynlige forklaring er, at vores univers er fyldt med mørk energi. Vores egen galakse, Mælkevejen, var aldrig blevet dannet, hvis universet ikke også var fyldt med mørkt stof – en ny og eksotisk type stof, der er usynligt, men påvirker sine omgivelser via tyngdekraften. Uden det mørke stof var stjerner og planetsystemer heller ikke blevet dannet – og livet ville ikke eksistere. Få indblik i den nyeste forskning i kosmologi, og hør, om forskningen i fremtiden kan give os svar på, hvad det usynlige univers egentlig består af, når professor i astronomi Steen Hannestad, Aarhus Universitet, tager på opdagelse i universet.

Tid: Tirsdag-torsdag 3-5/3 kl. 19.00-21.00
Sted: Søauditorierne, Aarhus Universitet, Bartholins Allé 3, Aarhus
Pris: Gratis. Tilmelding nødvendig.
Arrangør: Folkeuniversitetet og Science and Technology, Aarhus Universitet

BIG BANG OG DET USYNLIGE UNIVERS (RY)

Som noget helt nyt præsenteres Offentlige foredrag i Naturvidenskab i Ry Biograf, hvor der streames direkte fra forelæsningerne i søauditorierne på Aarhus Universitet. Den lokale vært Allan Agerbo, cand.scient. i fysik og kemi og projektleder på Science Højskolen, byder inden for i naturvidenskabens verden, hvor vi sætter universets oprindelse under luppen.

Tid: Tirsdag 3/3 kl. 18.45-21.00
Sted: Ry Biograf, Kyhnsvej 4, Ry
Pris: Gratis. Tilmelding nødvendig.
Arrangør: Folkeuniversitetet, Science and Technology, Aarhus Universitet og Ry Biograf

SCIENCE CAFÉ – HVAD BETYDER TID?

Tid er en relativ og abstrakt størrelse. Tag med denne formiddag, og bliv klogere på, hvad den videnskabelige definition af tid er, og hvad tiden betyder for os mennesker.

Tid: Søndag 1/3 kl. 9.30-11.00
Sted: Moesgaard Museum, Moesgård Allé 15, Højbjerg
Pris: 50 kr. inkl. kaffe/te og bolle m. ost
Arrangør: Folkeuniversitetet og Lundbeckfonden

VIDENSBRUNCH

Yoga, reinkarnation og karma. Hinduismen rykker i disse år tættere på vores hverdag i Danmark. Men hvor er hinduismen på vej hen i dag? Og hvordan bliver den brugt i Danmark? Få stillet både nysgerrigheden og appetitten til Vidensbrunch, når Folkeuniversitetets rektor Sten Tiedemann inviterer lektor i religionsvidenskab Marianne Fibiger til en samtale om personlig drivkraft, faglige fascinationer og de nyeste forskningsresultater.

Tid: Tirsdag 3/3 kl. 10.00-12.00
Sted: Café Hack, Teatergaden 1, Aarhus
Pris: 175 kr. inkl. brunch m. juice og kaffe/te
Arrangør: Folkeuniversitetet

HÅB, MAGI OG LIDT ROMANTIK (HERNING)

Tre indbudte forskere fra Aarhus Universitet leverer tre knivskarpe forelæsninger, der tager fat i nogle af de begreber og ideer, som vi alle kender fra vores hverdag, og rusker op i vores forestillinger om alt det, vi tager for givet. Lektor i filosofi Anders Moe Rasmussen ser på, hvordan håbet om fremtiden former vores tanker om nutiden. Lektor i religionsvidenskab Jesper Sørensen sætter spot på nymodens magi, og forsker ved Grundtvig Centeret Katrine Frøkjær Baunvig afslutter med et foredrag om romantik.

Tid: Onsdag 4/3 kl. 19.00-21.15
Sted: AU Herning, Birk Centerpark 15, Herning
Pris: 120 kr.
Arrangør: Folkeuniversitetet

EKSISTENS PÅ LITTERATURSIDEN.DK

I skønlitteraturen findes utallige beretninger om den menneskelige eksistens – om død, splittelse, længsel og ikke mindst om kærlighed. I marts måned sætter Litteratursiden.dk spot på værker, der zoomer ind på den menneskelige eksistens. Læs artikler, anmeldelser og boglister, og få inspiration til natbordet. Brug døgnets sidste stund sammen med litteraturens små, store og skæve eksistenser. Litteratursiden.dk er for alle, der vil inspireres til gode læseoplevelser, diskutere litteratur og blande sig i den litterære debat. Litteratursiden.dk er bibliotekernes side om litteratur.

Tid: Online fra 1/3
Sted: Litteratursiden.dk
Pris: Gratis. Bare klik dig ind!
Arrangør: Litteratursiden.dk

I BEGYNDELSEN VAR LYSET

Piet Hein har engang sagt, at ”kunst er at løse problemer, som ikke kan formuleres, før de er blevet løst”. 25 lokale fotografer har ’formuleret’ nogle fotografier, der i ugen op til festivalen står klar til dine spørgsmål og fortolkninger. Under overskriften ’I begyndelsen var lyset’ dykker vi med stærke fotos og bibelcitater ned i menneskets forundringsrum. Kig ind, skab dine egne indre fotografier, nyd kunsten, og tag en pause.

Tid: Mandag-lørdag 1-7/3 kl. 10.00-15.00
Tirsdag 2/3 kl. 10.30-15.00
Sted: Aarhus Domkirke, Store Torv, Aarhus
Pris: Gratis. Bare mød op!
Arrangør: Fotografisk Salon

EKSISTENS I SALLING

Kig forbi Salling, og få smagsprøver på festivalen ganske gratis, deltag i konkurrencer, og få inspiration til din festivaluge. I weekenderne i uge 7 og 8 deler vi festivalprogrammer ud og sørger for overraskende indslag i Sallings foyer.

Tid: Lørdag-søndag 21-22/2 og 28/2-1/3 kl. 11.00-14.00
Sted: Salling, Søndergade 27, Aarhus
Pris: Gratis. Bare mød op!
Arrangør: Folkeuniversitetet og Salling

ÅBNINGSARRANGEMENT – IDEER DER ÆNDREDE VERDEN

Hvad vil det sige at være en rigtig mand? Hvorfor taler vi så meget om tolerance? Og hvordan bliver man egentlig et dannet menneske? Ideerne om livet, om mennesket og om vores samspil med hinanden er med til at ændre vores verden. Ideerne giver mening og retning, men de skaber også splid, og nogle af dem har vi helt glemt. Med udgangspunkt i Aarhus Universitetsforlags udgivelse '50 ideer, der ændrede verden' inviterer vi til syv skarpe forelæsninger. På aftenen får du tre ideer serveret, men du har også mulighed for at tilkøbe '50 ideer' og læse de sidste 47 derhjemme. Kom til Folkeuniversitetets traditionsrige åbningsarrangement. Se det fulde program på aarhundredetsfestival.dk

Tid: Fredag 20/2 kl. 19.00-21.30
Sted: AU, bygning 1530, Ny Munkegade 118, Aarhus
Pris: 120 kr. inkl. kaffe og kage. 230 kr. inkl. kaffe, kage og bog (værdi 350 kr.)
Arrangør: Folkeuniversitetet

FILOSOFIBAR

Frihed, valg og væren. Få de eksistentielle grublerier holdt til ilden med et gratis foredrag om dagen. Fire dage i festivalugen stiller en forsker fra Aarhus Universitet skarpt på en af filosofiens store tænkere og omdanner Studenterhusets café til Filosofibar. Om fredagen slutter vi i højt humør, når rækkens sidste forelæsning kridter banen op for Studenterhusets fredagsbar. Filosofibaren holder pause torsdag, hvor hele Studenterhuset iscenesættes til festivalens store åbningsfest: EKSISTENS LIVE (se side 7).

Mandag 2/3: Kant. Adjunkt i filosofi Carsten Fogh Nielsen
Tirsdag 3/3: Kierkegaard. Ph.d.-stipendiat i filosofi Tone Frank Dandanell
Onsdag 4/3: Heidegger. Lektor i filosofi Anders Moe Rasmussen
Fredag 6/3: Sartre. Undervisningsassistent ved filosofi Kresten Lundsgaard-Leth

Tid: Mandag-onsdag 2-4/3 og fredag 6/3 kl. 15.00-16.00
Sted: Caféen, Studenterhus Aarhus, Nordre Ringgade 3, Aarhus
Pris: Gratis. Bare mød op!
Arrangør: Folkeuniversitetet

STORE DANSKE VIDENSKABSFOLK

I samarbejde med DR Videnskab vises første afsnit af serien 'Store danske videnskabsfolk', hvor ph.d. i biologi og forsanger i Magtens Korridorer Johan Olsen dykker ned i de store danske videnskabsfolks liv, arbejde, fascination og resultater. Lektor i videnskabshistorie Kristian Hvidtfelt Nielsen og Johan Olsen tager derefter fat på Niels Bohrs forskningen både dengang og i dag.

Visning af 'Store danske Videnskabsfolk - Niels Bohr'
Samtale mellem lektor i videnskabshistorie Kristian Hvidtfelt Nielsen og ph.d. i biologi og forsanger i Magtens Korridorer Johan Olsen

Tid: Mandag 16/2 kl. 19.30-21.15
Sted: Auditorium E, bygning 1530, Aarhus Universitet, Ny Munkegade 118, Aarhus
Pris: 120 kr.
Arrangør: Folkeuniversitetet og DR Videnskab

TORSDAG
5. MARTS

KØN, MAGT OG GÆLD – LYNHISTORIER OM EKSISTENS

Århundredets Festival inviterer gymnasieklasser til forskeroplæg og samtaler om tre emner, vi alle kender fra vores hverdagsliv: forholdet mellem økonomisk og social gæld, hvordan vi udøver magt over hinanden og om tidens indgroede ideer om køn.

Konsulenthuset Klods-Hans står for anden del af arrangementet, hvor en særudgave af samtalespillet 'Lynhistorier' kommer på bordet. Her skal der sættes ord på dagens tre temaer, og i mindre grupper kan du dele egne historier om f.eks. første gang du følte, du stod i gæld til nogen, om den dag, du opdagede, der var forskel på drenge og piger, eller om en dag, hvor du pludselig følte, du havde magt.

Tid: Torsdag 5/3 kl. 9.00-11.30
Sted: Aulaen, Aarhus Universitet, Nordre Ringgade 4, Aarhus
Pris: 35 kr. pr. elev. Tilmelding pr. klasse til asr@fuau.dk
Arrangør: Folkeuniversitetet og Klods-Hans for viderekommende

BIG BANG OG DET USYNLIGE UNIVERS

Vi ved, at universet begyndte i et Big Bang. Vi ved, at det udvider sig hurtigere og hurtigere, men vi ved ikke med sikkerhed hvorfor. Få indblik i den nyeste forskning i kosmologi, og hør, om forskningen i fremtiden kan give os svar på, hvad det usynlige univers egentlig består af, når professor i astronomi Steen Hannestad, Aarhus Universitet, går på opdagelse i universet. Se mere side 4.

Tid: Tirsdag-torsdag 3-5/3 kl. 19.00-21.00
Sted: Søauditorierne, Aarhus Universitet, Bartholins Allé 3, Aarhus
Pris: Gratis. Tilmelding nødvendig.
Arrangør: Folkeuniversitetet og Science and Technology, Aarhus Universitet

NYERE STEMMER FRA NORD

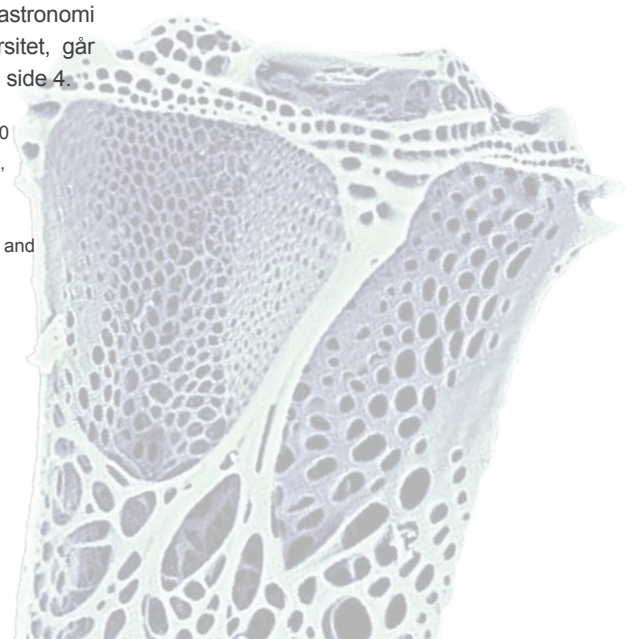
Aftenens to forfattere har i deres nyeste romaner hvert sit bud på menneskets eksistensvilkår. Et spor, man kan følge i begge romaner, er begrænsningen og et klart litterært greb til at beskrive mennesket i en isoleret verden.

I 'Godhavn' genskaber forfatter Iben Mondrup det mangelfulde og det forlorne i et tidsbillede af tilværelsen for en dansk udflytterfamilie i Grønland for 30 år siden.

Forfatter Peter Adolphsen beskriver menneskets tilstand helt anderledes i '9 år efter loopet', hvor hovedpersonen lever i en apokalyptisk tilstand. Loopet har sat mennesket i sin egen klaustrofobiske begrænsning, så det går rundt som 'Palle alene i verden'. Men måske er der et andet menneske derude?

Adjunkt i nordisk litteratur Lis Norup og cand.mag. i dansk og musik Lisa Nørnberg Andersen indleder aftenen med en introduktion til nyere litterære stemmer i norden og den menneskelige eksistens i deres værker.

Tid: Torsdag 5/3 kl. 20.00-21.45
Sted: Løve's Bog- og VinCafé, Nørregade 32, Aarhus
Pris: Gratis. Bare mød op!
Arrangør: Folkeuniversitetet og Løve's Bog- og VinCafé

ROBOTTERNE KOMMER!

Fra Terminator til the Matrix - robotter skræmmer og fascinerer mennesker, og faktisk går der måske ikke længe, før virkeligheden indhenter fantasien. I år kommer den første masseproducerede menneskerobot på markedet, så enhver kan få sin helt egen talende robot for blot 1.500 dollars. Og flere forskere har kreeret en tro robotkopi af dem selv. Men hvad betyder den nye robotteknologi for mennesker? Hvor langt er videnskaben med at duplikere mennesket, og hvad kan robotter sige os om det at være menneske?

Ph.d. i robo-philosophy Stefan Kristoffer Larsen fortæller, hvad der sker med robotteknologien lige nu, og hvad det betyder for de store eksistentielle spørgsmål. Han medbringer selvfølgelig nogle robotter.

Tid: Torsdag 5/3 kl. 15.00-17.00
Sted: Navitas, Inge Lehmanns Gade 10, Aarhus
Pris: Gratis og inkl. kaffe og sødt. Bare mød op!
Arrangør: De Studerendes Råd

LØGSTRUP OG SLØK

Mennesket er skabt af Gud. Det var de to aarhusteologer, K. E. Løgstrup og Johannes Sløk, ganske enige om. Alligevel var både deres faglige og personlige forhold præget af uforsonlige stridigheder. Og der var intet fælles fodslag, når det gjaldt det store spørgsmål om meningen med tilværelsen. Er der overhovedet en mening med livet, eller skal vi selv skabe den? Er livet en gave eller en opgave?

Vær med til en snak om tro, eksistens og kollegiale ikke-angrebspagter, når idéhistorikerne, Peter Aaboe Sørensen og Ole Morsing fra Aarhus Universitet, vækker idéer og anekdoter til live i Munkestuen i Vor Frue Kirke.

Tid: Torsdag 5/3 kl. 10.00-12.00
Sted: Vor Frue Kirke, Vestergade 21, Aarhus
Pris: 50 kr. inkl. kaffe
Arrangør: Folkeuniversitetet

ÅBNINGSFEST

EKSISTENS LIVE

Traditionen tro skyder vi Århundredets Festival i gang med et brag af en åbningsfest. Tag med på en rejse i menneskets eksistens fra universets oprindelse til morgendagens popstjerner, forførende tango og ny poetisk musik. Bevæg dig rundt mellem festens forskellige rum, der hver byder på et særskilt univers og program.

I 'Drømmeakademiet' kan du opleve lektor i religionsvidenskab Marianne Fibiger, der pirrer vores interesse for Østens mystik og drager os mod det fjerne i søgen efter balance og indsigt. Yoga Collective opfører et formidabelt show, hvor yogaens ro går i et med akrobatikkens styrke.

'Grotten for Grublerier' huser arrangementer, der borer fingeren helt ned i det at være menneske. Her kan du komme på date med skæbnen, når filosof Anders Fogh Jensen er vært for en filosofisk speeddate, der stiller spørgsmålet: Tør du lade livet være op til skæbnen?

'Eksistensens Kreative Kabinet' er festens største rum, og her kommer den menneskelige eksistens ud over scenekanten. Tango Malevaje og filosof Niels Viggo Hansen styrer slagets gang, når tangoens forførende trin overtager gulvet og publikum bydes op til dans. Folkeuniversitetet og SPOT Festival præsenterer her to nærværende og poetiske koncerter, der giver publikum en unik og medrivende oplevelse. Skammens Vogn og Tidlige Armbånd går på scenen og sætter med deres følelsesmæssige indsigt og uformelle optræden fokus på menneskets eksistens på en anderledes og skæv måde.

Træd ind i 'Laboratoriet for Big Bang', og få perspektiv på livet, når atomfysiker Ulrik Uggerhøj fortæller om universet, professor i sexologi Christian Graugaard zoomer ind på det seksuelle menneske, og robotingeniøren Jørgen Christian Larsen giver sit bud på robotters indvirkning på menneskets eksistens.

Festen kulminerer, når Aarhus Universitets Fysikshow og Det Jyske Musikkonservatoriums slagtøjslinje går på scenen i et spektakulært show skabt til aftenen, hvor viden og kunst bliver til ild, farver og et BIG BANG!

Tid: Torsdag 5/3 kl. 20.00-23.00
Dørene åbnes kl. 19.45.

Sted: Studenterhus Aarhus,
Nordre Ringgade 3, Aarhus

Pris: 180 kr. Studerende 120 kr.

Arrangør: Folkeuniversitetet

MAGIEN LEVER STADIG

Jesper Sørensen,
lektor i religionsvidenskab på Aarhus Universitet

Af Kirsten Thorndahl
Foto: Martin Dam Kristensen

Mange har hørt denne vandrehistorie om Niels Bohr. Den store videnskabsmand får besøg af en kollega i sit sommerhus. Forbløffet spørger gæsten til hesteskoen over døren: "Jamen, De kan da umuligt tro på den slags overtro, hr. Bohr?!". "Nej, men man siger, at det virker alligevel."

For selv her i det 21. århundrede er ideen om en magisk kraft stadig dybt indlejret i den menneskelige natur. Som Niels Bohr tror vi måske ikke på det, men skade kan det vel ikke, så vi siger stadig syvni-tretten. Fodboldfans bærer altid en bestemt trøje. Og selv blandt religionsstuderende er der mange, der tager noget lykkebringende med til eksamen.

Det, vi glemmer, er alle de gange, trøjen, lykkestøvlerne og de andre ritualer ikke virker, siger Jesper Sørensen, der er lektor i religionsvidenskab på Aarhus Universitet i sit bidrag til Aarhus Universitetsforlags velskrevne serie 'Tænkepauser'. Hans eksempler er mange. Nogle går til numerolog. Andre får lagt et horoskop for at redde parforholdet. Og så er der alle dem, der spiller på de samme syv lottotal uge efter uge.

"Direkte adspurgt, så tror de færreste på, at magien virker. På den anden side er der meget lidt tabt ved at tage en bestemt trøje på til en fodboldkamp. Magien kan forekomme som det lille ekstra nøk, der skal til," siger Jesper Sørensen og tilføjer, at når favoritholdet alligevel taber, så kan man altid skylde skylden på nogle af alle de andre elementer, der også skal til for at vinde – i tryg forvisning om, at man selv har gjort sit.

Det var en scene i Francis Ford Coppolas film 'Bram Stokers Dracula', der fik Jesper Sørensen til at interessere sig for ritualer og deres magi. I filmen er heltinden på vej til at blive vampyr, da helten i sidste øjeblik redder hende ved at presse en oblat mod hendes pande.

"Det slog mig, hvordan publikum uden videre accepterede, at en oblat selvfølgelig besad særlige kræfter," fortæller Jesper Sørensen og vender blikket mod folkekirken.

I modsætning til katolicismen har nordeuropæernes protestantiske kirke ingen relikvier og der er lagt luft til magien. Ifølge Luther er intet helligt ved det overskydende nadverbrød, vandet i døbefonten efter dåben eller kirkens sten. Alligevel kan tanken om, at resterne af nadverbrødet bruges til svinefoder, godt få det til at gibbe i hr. og fru Danmark. Vi huser stadig en gammel tankegang om, at genstande får en kraft eller bevarer en hellighed via de ritualer, de har indgået i.

"Ved nadverritualet skal man kende historien for at vide, hvad der foregår, men samtidig er der en mere umiddelbar kropslig erfaring. Man indtager noget, der er helliggjort. Men der er også en mand i en fortidig klædedragt med pibekrave, der løfter en kiks og siger, 'dette er mit legeme'. Man mærker, der er noget på spil. Reelt er der tale om en forestilling om en kraft, der indtages. Vi oplever her, at ritualer kan gøre ting," siger Jesper Sørensen og drager en parallel til relikvietanken.

Herfra kender vi forestillingen om, at genstande som Kristi ligklæde besidder en stærk kraft. De har været i berøring med det hellige, og en del af denne kraft kan blive overført til os, hvis vi kommer i kontakt med genstanden. Den ældgamle forestilling om tingenes magi går igen i den moderne verden, hvor afdøde ikoners ejendele er eftertragtede auktionsobjekter. "Hvis du har brugt 200.000 på en af prinsesse Dianas kjoler, så er det første, du gør, nok ikke at sende den på renseri," som Jesper Sørensen siger.

Med velstanden i Nordeuropa er efterspørgslen på magi, der kan bringe familien gennem vinteren, faldet bort. I dag er normaliteten at leve, bruddet med den er at dø, og derfor ser man mange søge over i alternative behandlingsformer i et sidste forsøg på at gribe ud efter et mirakel, når det rationelle sygehusapparat giver fortabt. Andre prøver at beskytte sig med pyramider mod jordstråler og med rosakvarts, der skal absorbere de skadelige stråler fra mobiltelefoner og computerskærme.

Ikke mindst i sportsverdenen har tanken om lidt magisk medvind let spil, fortsætter Jesper Sørensen. Her opfordres spillerne til at opfinde personlige ritualer som en form for positiv psykologi.

"En pointe er, at nogle af de ritualer faktisk virker. For eksempel i basketball, hvor spillere udvikler et bestemt ritual som optakt til et straffekast. I virkeligheden er der tale om et adfærdsprogram, hvor spilleren standardiserer sit kast og dermed øger sandsynligheden for, at bolden rammer kurven. Derfor har dette ritual en vis effekt, men magi er det ikke," mener Jesper Sørensen.

Jesper Sørensen fra Aarhus Universitet medvirker i arrangementet Panorama Live Magazine i Studenterhus Aarhus søndag 8/3 kl. 20.00-22.00 (se side 19).

FREDAG
6. MARTS

TRO, HÅB OG KÆRLIGHED

Hvad betyder tro for vores liv i dag? Har vi brug for at tro på noget derude, eller skal vi bare tro på os selv? Og hvad vil det sige at håbe? Håbet skaber distance og driver os frem trods dystre prognoser. Men hvad med kærligheden? Forelskelsen kan med sit vanvid bringe os på kant med tilværelsen, men også få os til at gøre det største for et andet menneske. Kærligheden sætter spor i vores sind, og vi forandres med den.

Tre forskere fra Aarhus Universitet tager denne aften livtag med de tre dyder: tro, håb og kærlighed. Der er kaffe på kanden, højt til loftet og plads til refleksion til tonerne af Skt. Clemens Drengekor under ledelse af dirigent Carsten Seyer-Hansen, der fortolker aftenens temaer.

Tro. Lektor i religionsvidenskab Marie Vejrup Nielsen
Håb. Lektor i historie Bertel Nygaard
Kærlighed. Prodekan og lektor i filosofi Anne Marie Pahuus

Tid: Fredag 6/3 kl. 19.00-21.30
Sted: Aarhus Domkirke, Store Torv, Aarhus
Pris: 180 kr. inkl. kaffe og kage
Arrangør: Folkeuniversitetet og Aarhus Domkirke

FORSKERDEBATTER – JAGTEN PÅ DEN EVIGE UDVIKLING

Behovet for udvikling og fokusset på præstationer har længe været på dagsordenen i det danske samfund, men inden for det seneste år er der startet en modreaktion mod den evige udvikling. Vær med, når lektor i uddannelse og pædagogik Claus Holm, Aarhus Universitet, og forstander Jørgen Carlsen, Testrup Højskole, er sat i stævne for at diskutere danskernes udviklingstrang og præstationskultur. Radiovært Carsten Ortmann fra P1 Eksistens er ordstyrer,

Tid: Fredag 6/3 kl. 16.15-18.00
Sted: Stakladen, Studenterhus Aarhus, Nordre Ringgade 3, Aarhus
Pris: 50 kr.
Arrangør: Folkeuniversitetet

DEN SVÆRE EKSISTENS OG DEPRESSION

Fra dårekister, bade med levende ål og gittermasker til nutidens behandlingsmetoder. Psykiatrien har gennemgået en lang og markant udvikling, inden den har fundet den form, vi kender i dag. Det er historien om asyler, diagnoseproblemer, feberbehandlinger, chokterapier og psykofarmaka, men samtidig også historien om vores opfattelse af mennesket og om samfundets udvikling.

Få oprullet psykiatriens historie i Danmark og fundamentet for den moderne psykiatri med fokus på depression, og bliv klogere på aktuelle udfordringer i nutidens psykiatri. De seneste år er antallet af danskere på antidepressiv medicin steget, men skyldes det problemer med diagnosticeringen, eller er det fordi, at flere mennesker faktisk bliver behandlet for deres problemer? Hvordan stilles depressionsdiagnosen i dag? Hvilke behandlingsmetoder anvendes med succes, og hvordan ser fremtidsperspektiverne ud?

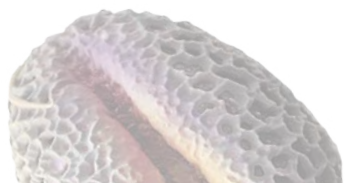
Få indblik i det svære sind – dengang og i dag, og slut aftenen af med en tur på psykiatrisk hospitals Museum Ovartaci, hvor du kan komme helt tæt på datidens psykiatri. Oplev også tidligere og nuværende patienters kunst i kunstudstillingen.

19.00: Psykiatrien og depression i et historisk perspektiv. Lektor i psykiatriens historie Jesper Vaczy Kragh, Københavns Universitet

20.15: Depression og psykiatriens nye udfordringer. Læge og lektor i neuropsykiatri Mahmoud Ashkanian, Aarhus Universitet

21.00: Fri adgang til Museum Ovartaci og kunstudstillingen med kort introduktion. Særudstillingen 'Servus' er åben.

Tid: Fredag 6/3 kl. 19.00-22.00
Sted: Museum Ovartaci, Skovagervej 2, Risskov
Pris: 120 kr. inkl. kaffe og kage
Arrangør: Folkeuniversitetet og Museum Ovartaci

SERVUS

På et lærred kan man med pensel og farver vende op og ned på alting. Man kan skabe et helt andet univers – sætte billeder på oplevelser, tilstande, hændelser, på frygt, fortid og fremtid – og man siger, at man kan male sig ud af tragisk hændelse og bruge det terapeutisk. Kunstner Nicolas W. Hansen har mange tragiske oplevelser bag sig og bruger kunsten til at udtrykke de mange op- og nedturer i sit liv. Særudstillingen 'Servus' kan opleves på Museum Ovartaci før og efter arrangementet 'Den svære eksistens og depression'.

Tid: Udstillingen åbner fredag 13/2. Museet har åbent mandag-fredag kl. 10.00-16.00 og lørdag-søndag kl. 12.00-16.00
Sted: Museum Ovartaci, Skovagervej 2, Risskov
Pris: Gratis, når entreen til museet er betalt.
Arrangør: Museum Ovartaci

EKSISTENS, SUPERHELTE OG POPKULTUR

Batman, Spiderman og Superman er interessante, fordi de oplever problemer, der svarer til vores. Ofte måske en kende større. De arbejder i en genkendelig verden, som dog samtidig er godt krydret med fiktive og fantasifulde elementer.

Men hvad siger superheltene om os? Vores eksistens? Og samfundet? Tro det eller ej, men det forskes der rent faktisk i. For filosofien og mennesket er at finde hele vejen fra Gotham City til Krypton. Det, du ikke får svar på, kan du spørge om efter hvert oplæg.

20.00: Eksistens og superhelte.
Adjunkt i filosofi Carsten Fogh Nielsen, Aarhus Universitet

21.00: Helte, popkultur og mennesket.
Ph.d.-stipendiat i litteraturhistorie Johannes Poulsen, Aarhus Universitet

Tid: Fredag 6/3 kl. 20.00-21.45
Sted: Løve's Bog- og VinCafé, Nørregade 32, Aarhus
Pris: Gratis. Bare mød op!
Arrangør: Folkeuniversitetet og Løve's Bog- og VinCafé

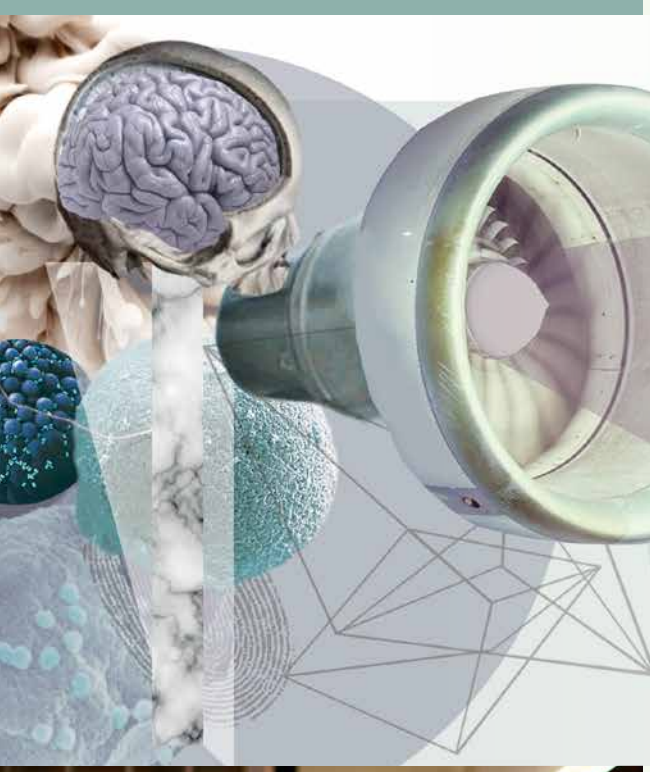
FORSKERDEBATTER

Radiovært Carsten Ortmann fra P1 Eksistens er ordstyrer, når vi undersøger og diskuterer menneskets eksistens fra forskellige vinkler. Vær med, og stil også dine egne spørgsmål, når vi inviterer forskere på scenen til gode debatter.

Fredag 6/3: Jagten på den evige udvikling (se mere side 10)
Lektor i uddannelse og pædagogik Claus Holm, Aarhus Universitet
Højskoleforstander Jørgen Carlsen, Testrup Højskole

Lørdag 7/3: Den store kærlighed (se mere side 14)
Professor i sexologi Christian Graugaard, Aalborg Universitet
Ph.d.-stipendiat i filosofi Tone Frank Dandanell, Aarhus Universitet

Tid: Fredag og lørdag 6-7/3 kl. 16.15-18.00
Sted: Stakladen, Studenterhus Aarhus, Nordre Ringgade 3, Aarhus
Pris: 50 kr. pr. debat
Arrangør: Folkeuniversitetet

STÅ FREM

Igennem undren, nærvær og koncentration åbner vi op for filosofiens værktøjskasse for at blive bedre til at reagere på, hvad der sker i hverdagslivet, arbejdslivet – og som kunstner. En filosof, retoriker, stemmetræner og jazzmusiker går på scenen og viser, hvordan undren kan give anledning til nytænkning, autenticitet og improvisation. En festlig aften med viden og inspiration for både krop, hjerne og hjerte – og med en musikalsk afslutning.

At stå i det åbne. Professor i filosofi Finn Thorbjørn Hansen, Aalborg Universitet
Den autentiske taler i ord og med krop. Ph.d.-stipendiat og forfatter Linda Greve og ekstern lektor i sangpædagogik Helga Halkjær, Aarhus Universitet
Musikalsk improvisation. Jazzmusiker og studielektor Torben Westergaard, Rytmisk Musikkonservatorium København

Tid: Fredag 6/3 kl. 19.00-21.30
Sted: Biografen Øst for Paradis, Paradisgade 7, Aarhus
Pris: 300 kr. inkl. vin og snack
Arrangør: Folkeuniversitetet

INTELLIGENTE COCKTAILS

Bag baren på St. Pauls Apothek står en forsker og en af Europas bedste bartendere side om side til aftener, der kombinerer videnskabelige oplæg med en velkomponeret cocktail. Danmarksmester i cocktails Hasse Bank Johansen og lektor i nordisk litteratur Per Stounbjerg serverer cocktails og viden om de store eksistensforfatteres inspiration i cocktailkortet og fortæller om, hvordan alkoholen er kunstnerens nektar.

Tid: Fredag og lørdag 6-7/3 kl. 15.00-17.30
Sted: St. Pauls Apothek, Jægergårdsgade 76, Aarhus
Pris: 325 kr. inkl. seks cocktails
Arrangør: Folkeuniversitetet og St. Pauls Apothek

DET BEGYNDTE MED GUDS DØD

Katrine Frøkjær Baunvig,
postdoc på Grundtvig Centeret, Aarhus Universitet

Af Kirsten Thorndahl
Foto: Martin Dam Kristensen

Røde roser, gyldne ringe og forelskede par, der monterer hængelåse med deres indgraverede navne på en storbybro og derpå kaster nøglen væk som et symbol på evig kærlighed og hengivenhed.

Vor tids populærkultur bugner med romantiske symboler, men de har alle rod i en idéstrømning, der tog form omkring år 1800, mener forsker i religionsvidenskab på Aarhus Universitet Katrine Frøkjær Baunvig.

"Det er her, den intuitive forestilling om romantik grundlægges som ideen om den totale hengivelse," siger Katrine Frøkjær Baunvig, der også fortæller om begrebet romantik i sit bidrag til Aarhus Universitetsforlags serie 'Tænkepauser'.

Med den franske revolution i 1789 brød moderniteten frem og førte til romantikken i idéhistorisk forstand. Inden da havde friheds- og oplysningstanken allerede sat fokus på individet, og med revolutionen blev der vendt op og ned på samfundsordenen. Kirken mistede magt, og Gud blev erklæret død.

I dag kan vi have en oplevelse af, at alting flyder, og at man selv skal sammensætte sin identitet. Det samme skete blandt eliten i slutningen af 1700-tallet. Alt blev kastet op i luften – også fællesskaberne.

Romantikken opstår som en tankestrømning blandt en kreds af unge filosoffer i Jena i det østlige Tyskland – med Hegel som den mest kendte. De erstatter religionen med en dyrkelse af individet, hvor de finder sig selv ved at dedikere sig 100 procent til én sag, nemlig ideen om mennesket, fortæller Katrine Frøkjær Baunvig.

De læser om 1200-tallets trubadurer, og finder inspiration i trubadurernes længselsfyldte kærlighedskvad om lidenskab og uopnåelige kvinder. Siden er der ridset mange initialer i træernes bark. Alligevel trækker Katrine Frøkjær Baunvig en lige linje fra filosofferne i Jena anno 1800 til hverdagen anno 2015. Fællesnævneren er den totale hengivenhed:

"Den selvrealisering, vi i dag ser som en klar tendens i middelklassen, er en arv fra romantikken. Vi træner til et maraton, og når vi har gennemført det, så tager vi fat på en ironman. Vi interesserer os for lilla gulerødder og går op i spelt og emmermel. Hele den investering af tid og ressourcer er meget lig med romantikkens ideal om hengivenhed," siger Katrine Frøkjær Baunvig.

Når målet for hengivenheden i dag er skiftet til at være afsenderen selv, så skyldes det vores velstand, fortsætter hun.

Spelt, maraton og selvrealisering…? Ja, man kan næsten blive en smule nedslået på romantikkens vegne. Især da Katrine Frøkjær Baunvig fortsætter med at forklare, at både nationalromantikken og 1900-tallets totalitære ismer fra nazismen til kommunismen også har rod i romantikkens idé om den totale hengivenhed. Ja, selv Anders Behring Breivik hænger på en af de yderste, forvitrede grene i romantikkens træ.

"For mig er det slående, at noget så vidt forskelligt har rod i det samme ideal om, at individet er frit og derfor selv kan dyrke en sag," siger Katrine Frøkjær Baunvig og vender endelig tilbage til det, vi i hverdagen forbinder med romantik, nemlig kærligheden og forelskelsen.

"Romantikken kan ikke have noget med snavsede bleer at gøre, men selve den romantiske kærlighed står stærkt. Den er fundamentet under parforholdet. Derfor giver nutidens bryllupper også god mening. De er en varetagelse af den romantiske kærlighed. I dag findes der ikke stærke repræsentanter for andre typer kærlighed end den romantiske. Det hænger sammen med individets selvstændighed og med kvindens frigørelse," siger Katrine Frøkjær Baunvig og nævner en anden af romantikkens pionerer, nemlig den engelske forfatter Jane Austen.

I romanen 'Stolthed og fordom' markedsførte Austen i 1813 en pointe om, at ægteskabet bør hvile på følelser mellem parterne, og at det er hykleri at gifte sig alene for pengenes skyld.

En selvfølge i dag, men et kontroversielt synspunkt i Austens tid, da kvinders forsørgelsesmulighed var enten at blive gift eller at blive tjenende ånd i en anden hustand.

Dermed bliver ægteskabet en arena for den romantiske kærlighed, siger Katrine Frøkjær Baunvig. Og i nutiden også en arena for de konflikter, der uvægerligt følger med det store fokus på selvudfoldelse, for med det følger typisk mindre kompromisvillighed med flere skilsmisser som det uundgåelige resultat.

Medmindre parrene følger den tendens, som Katrine Frøkjær Baunvig nu også har set vinde frem, nemlig 'couples living apart together'. Altså par, der bor hver for sig. Igen kun en livsform for et fåtal blandt eliten, men stadig udbredt nok til, at hun vil kalde det en tendens. De skummer de gode stunder, slipper for konflikterne om hverdagsbøvlet og får mulighed for skiftevis at hengive sig til de respektive børn, til partneren og ind i mellem også til en selv.

Katrine Frøkjær Baunvig fra Aarhus Universitet medvirker i Panorama Live Magazine i Studenterhus Aarhus søndag 8/3 kl. 20.00-22.00 (se side 19).

LØRDAG
7. MARTS

HINDSIDES EKSISTENS

Tror du på spøgelser? Folkeuniversitetet og Skjulte Steder går på spøgelsesjagt. Vi starter på Sherlock Holmes Pub, der efter sigende skulle være hjemsøgt. Lektor i antropologi og etnografi Mads Daugbjerg vil fortælle om den hinsides eksistens, og om hvordan man arbejder med noget, som man ikke kan tage, føle og måle på. Derefter tager Skjulte Steder over og fører an på en (u)hyggelig gåtur i Aarhus' gader og stræder.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 16.30-18.15
Sted: Sherlock Holmes Pub, Frederiksgade 76A, Aarhus
Pris: 120 kr.
Arrangør: Folkeuniversitetet og Skjulte Steder

INTELLIGENTE COCKTAILS

Bag baren på St. Pauls Apothek står Danmarksmester i cocktails Hasse Bank Johansen og lektor i nordisk litteratur Per Stounbjerg serverer cocktails og viden om de store eksistensforfatteres inspiration i cocktailkortet. Se mere side 11.

Tid: Fredag og lørdag 6-7/3 kl. 15.00-17.30
Sted: St. Pauls Apothek, Jægergårdsgade 76, Aarhus
Pris: 325 kr. inkl. seks cocktails
Arrangør: Folkeuniversitetet og St. Pauls Apothek

FORSKERDEBATTER – DEN STORE KÆRLIGHED

Kærlighed kan komme som sendt fra himlen, den findes i alle afskygninger, og den kan gøre blind. Den er svær at blive klog på, og nogle gange er den fuldstændig håbløs! Vi har inviteret professor i sexologi Christian Graugaard og ph.d.-stipendiat i filosofi Tone Frank Dandanell til at sætte ord på, undersøge og diskutere den store kærlighed. Radiovært Carsten Ortmann fra P1 Eksistens er ordstyrer,

Tid: Lørdag 7/3 kl. 16.15-18.00
Sted: Stakladen, Studenterhus Aarhus, Nordre Ringgade 3, Aarhus
Pris: 50 kr.
Arrangør: Folkeuniversitetet

MINDFULNESS PÅ TOPPEN

Få øjnene op for dig selv, og vend blikket mod de store horisonter, når vi inviterer til mindfulness fra toppen af Moesgaard Museum. Interessen for mindfulness er de seneste år blomstret op, men konceptet og teknikkerne har været kendt i buddhismen gennem mere end 2.500 år. Men hvad vil det egentlig sige at være 'mindful'? Mindfulness handler om evnen til bevidst nærvær. At arbejde med mindfulness betyder, at man observerer og oplever tanker, følelser og kropslige fornemmelser uden at vurdere dem. I en tid præget af stress, forandring og effektivitet, kan det være en stor udfordring at være nærværende. Men evnen kan trænes. Vær med, når ph.d. i mindfulness Jacob Piet Jakobsen giver indblik i teori, praksis og den nyeste forskning. Og nyd en pause på det græsklædte skråtag, der rejser sig 21 meter over terrænet. Medbring tæppe/liggeunderlag.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 10.00-12.00
Sted: Moesgaard Museum, Moesgård Allé 15, Højbjerg
Pris: 150 kr.
Arrangør: Folkeuniversitetet og Moesgaard Museum

ALLE TIDERS MYTER

Myter står i spændingsfeltet mellem eventyr og faktisk levet liv. Men hvor kommer myterne fra, hvorfor opstår de, og hvad skal vi med dem? Filosof Anders Fogh Jensen forklarer, hvad myter er og ikke er, griber i myternes historie og trækker myterne frem til i dag, så enhver kan se sig selv i dem. Mag.art. i litteratur Asger Johansen dykker ned i bibelens forskellige historier og viser, hvordan bibelen er et samlet værk, der fortæller om, hvordan mennesket bliver komplet. Docent i sang Lars Thodberg Bertelsen afslutter dagen med en solokoncert i Vor Frue Kirkes smukke kirkerum. Med afsæt i Grundtvigs salmer tager han os med ind i bibelens mytologiske fortællinger.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 15.15-18.15
Sted: Vor Frue Kirke, Vestergade 21, Aarhus
Pris: 180 kr. inkl. kaffe og kage
Arrangør: Folkeuniversitetet og Vor Frue Kirke

DEATH CAFÉ

Døden er tabu, siger vi ofte. Og mange efterladte oplever, at de isoleres, hvis de bryder de uskrevne regler om, at sorg er noget privat, og at man ikke skal sørge for længe og for meget. Samtidig oplever vi, hvordan Facebook og mindesider på nettet gør det muligt at dele sorgen med både venner, familie og fremmede mennesker. Læn dig tilbage med en god kop kaffe, når lektor i nordisk sprog og litteratur ved Aarhus Universitet Dorthe Refslund Christensen gør os klogere på, hvordan Internettet og de sociale medier har skabt nye muligheder for at håndtere og dele sorg. Efter oplægget vil der være rundvisning i Moesgaard Museums etnografiske udstilling 'De dødes liv'.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 14.00-16.00
Sted: Moesgaard Museum, Moesgård Allé 15, Højbjerg
Pris: 175 kr. inkl. kaffe, entré til museet og rundvisning i den etnografiske udstilling
Arrangør: Folkeuniversitetet

KØNSBALLADE

Kød, blod, hjerne og hjerte. Vi rummer det hele – og mere til! Alligevel er der stor forskel på, hvordan vi opfatter os selv, vores krop og vores indre. Tag med ind i en verden, hvor 'mand' og 'kvinde' ikke slår til, når vi sætter fokus på kønsforskning og feministiske tanker anno 2015. Hvad vil det sige at være kvinde? Hvornår er man feminin? Og hvad sker der, når vi falder uden for samfundets (køns)kategorier? Christine Dreyer Alexandersen er medredaktør på klassikeren 'Kvinde kend din krop' (2013), som til stadighed gør op med idealer og fordomme om kvindekroppen i det danske samfund. Anna Sloth Harbo er chefredaktør på 'Friktion – magasin for køn, krop og kultur'. Hør dem debattere kønsmangfoldighed og feminisme i dagens Danmark, mens du nyder en kop kaffe. Anne Engedal fra Folkeuniversitetet er vært og styrer slagets gang.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 15.00-17.00
Sted: Kvindemuseet, Domkirkepladsen 5, Aarhus
Pris: 75 kr. inkl. kaffe og sødt
Arrangør: Folkeuniversitetet

EKSISTENS BAG TREMMER

Folkeuniversitetet og Fængselsmuseet byder på tre timer bag tremmer med spot på etik og sårbarhed, hvor du kommer rundt i fængslets celler, opholdsrum og forsamlingshus. Fangekoret fra Vridsløselille Statsfængsel afrunder dagen ved at synge sjælen ud.

Savn, isolation og magtesløshed – bag murene i danske fængsler og arresthuse. Seniorforsker Peter Scharff Smith, Institut for Menneskerettigheder
Eksistentielle spørgsmål fra langtidsafsonere. Lektor i psykologi Charlotte Mathiassen
At sone og at afsone. Musiker og forfatter Henrik Strube
Eksistentielle tanker fra Fængselssamlingen. Museumsinspektør Maria Berg Briese
Stille og larmende eksistenser fra Fængselsamlingen. Cand.mag. Anne Katrine Christensen
Koncert i fængeselskirken. Fangekoret fra Vridsløselille Statsfængsel

Tid: Lørdag 7/3 kl. 14.00-17.00
Sted: Fængselsmuseet, Horsens Museum, Fussingsvej 8, Horsens
Pris: 250 kr. inkl. forfriskning
Arrangør: Folkeuniversitetet og Fængselsmuseet, Horsens Museum

DØDSSYNDER PÅ MENUEN

Hverdagens syndere inviteres på fireretters middag med tid til samtale. Cand.theol. Linda Greve er aftenens værtinde, der leder os igennem syv indslag om de syv dødssynder. Nogle af synderne indgår i menuen, mens andre er til diskussion.

Misundelse. Professor i religionsvidenskab Hans Jørgen Lundager (green envy og chips)
Griskhed. Lektor i filosofi Anders Moe Rasmussen (1. servering: confiteret sortfodsgris)
Hovmod. Forfatter og lektor i kognitiv neurovidenskab Mikkel Wallentin
Fråseri. Sanger Christina Dahl (2. servering: The Golden Egg)
Vrede. Lektor i religionsvidenskab Marie Vejrup Nielsen (3. servering: braiseret okse)
Nydelsessyge. Professor i sexologi Christian Graugaard
Dovenskab. Professor i statskundskab Michael Bang Petersen (4. servering: citronskum)

Tid: Lørdag 7/3 kl. 18.15 - ca. 23.00
Sted: Centralværkstedet, Værkmestergade 9, Aarhus
Pris: 850 kr. inkl. velkomstdrink og fireretters menu med vin. Se menuen på aarhundredetsfestival.dk
Arrangør: Folkeuniversitetet

VIDENSBIF: ZOMBIERNE KOMMER!

Forbered dig på en nærdødsoplevelse, når vi i samarbejde med Fantasy Fabrikken og The Ferrymen Halloween Entertainment slipper det gysende, gotiske og groteske løs i Øst for Paradis. Gyserfilmsgenren stortrives, og monstrøse figurer som vampyren, zombien og varulven er endnu ikke stedt til hvile. Men hvordan kan det moderne menneskes fascination af blodsugere, roterende hoveder og de levende døde forklares? Se dig selv i øjnene, når adjunkt i engelsk og aficionado af gys og gru Mathias Clasen, Aarhus Universitet, forbinder menneskets evolutionshistorie med vores hang til horror. Efter foredraget ser vi zombiefilmen over dem alle, 'Night of The Living Dead'. Hold fast på liv og lemmer, og sæt dig til rette i sædet til en aften i frygten og urmenneskets tegn.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 19.00-22.15
Sted: Biografen Øst for Paradis, Paradisgade 7, Aarhus
Pris: 180 kr.
Arrangør: Folkeuniversitetet og Biografen Øst for Paradis

LØRDAG
7. MARTS

SKÆBNER PÅ KANTEN

De store følelser, de små tanker og livets kant fylder salen, når sopranen Annemette Pødenphandt fra Det Jyske Musikkonservatorium åbenhjertigt fortolker en række af Brechts og Weills sange. Koncerten byder bl.a. på 'Seeräuber-Jenny', 'Barbara-song' og 'Surabaya-Johnny' fra 'Die Dreigroschenoper' og 'Happy End'. Sæt dig godt til rette i sæderne og nyd, musikkens forførende kræfter.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 16.30-17.30
Sted: Lille Sal, Musikhuset,
Thomas Jensens Alle 2, Aarhus
Pris: Gratis. Bare mød op!
Arrangør: Det Jyske Musikkonservatorium

VERDENS BEDSTE FREMTID – OG DEN VÆRSTE

Mennesker håber. På godt vejr i morgen. Men også mere grundlæggende på en forbedring af vores samfund. Håbet findes ganske tydeligt i utopien. Det gode sted, der ikke findes i denne verden. Er der grund til at håbe i dag? Det mener lektor i historie Bertel Nygaard, Aarhus Universitet.

Men hvad med utopien og håbets mørke tvilling, dystopien? I dag virker det nemmere at forestille sig verdens undergang end en utopisk fremtid. Dystre skildringer af skræksamfund, askeklædte storbyer og menneskeligt forfald bliver til kassesuccesser, mens den utopiske fremtid som tankeeksperiment mister sin plads i samfundsdebatten.

Hvad siger utopierne og dystopierne om den tid, de er produktet af? Og om den menneskelige eksistens?

Kom på en rejse til verdens bedste fremtid - og den værste, når lektor i historie Bertel Nygaard og lektor i idéhistorie Mikkel Thorup, Aarhus Universitet, fortæller om håbet og rædslens plads i populærkulturen.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 20.00-21.45
Sted: Løve's Bog- og VinCafé, Nørregade 32, Aarhus
Pris: Gratis. Bare mød op!
Arrangør: Folkeuniversitetet

PULS

En flirt, dyb fortvivlelse, krop, latter og et kys. Ungdomskirken åbner dørene til en visuel sansende danseforestilling, der tager fat i kærligheden og dvæler ved de store spørgsmål om livet og om eksistensen. Se de tre forskellige eksistentielle scenarier fra forelskelse til begær fortalt gennem tre akter i en forestilling. Kom og oplev kirkerummet med dans, musik og tekst. Den første forestilling efterfølges af publikumssamtale om eksistens.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 16.00-17.00 og kl. 19.00-19.30
Sted: Ungdomskirken, Nørre Alle 23, Aarhus
Pris: Gratis. Bare mød op!
Arrangør: Ungdomskirken og OKKULT

MINDFULNESS OG LØB

I en hverdag præget af forandring, travlhed og et væld af indtryk kan det være en udfordring at opnå en følelse af bevidst nærvær, klarhed – ja, endda overskud til den planlagte løbetur. At arbejde med mindfulness betyder, at man nænsomt og bevidst registrerer og oplever tanker, følelser og kropslige fornemmelser uden at vurdere dem – at man er bevidst nærværende som menneske. I praksis kan teknikkerne være et værktøj til større motivation, øget opmærksomhed, bedre balance og en stærkere indre dialog i forbindelse med løb.

Tag med på Moesgaard Museum, når ph.d. i mindfulness Jacob Piet, Aarhus Universitet, og motions- og sundhedskonsulent Henrik Mikkelsen, DGI Østjylland, giver indblik i praksis, teori og den nyeste forskning i mindfulness. Få øjnene op for dig selv, og vend blikket mod de store horisonter, når vi starter løbeturen fra Moesgaards Museums græsklædte skråtag, der rejser sig 21 meter over terrænet. Medbring tæppe/liggeunderlag.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 12.30-15.30
Sted: Moesgaard Museum, Moesgård Allé 15, Højbjerg
Pris: 190 kr.
Arrangør: Folkeuniversitetet
og Moesgaard Museum

SOUNDS OF LIFE

Det Jyske Musikkonservatoriums sangskriverlinje fremfører sange med temaet EKSISTENS. Vær med, når emnerne kærlighed, lykke, ondskab, håb, drømme, længsel, splittelse, vrede, utopi og begær udgør omdrejningspunktet for sangskrivernes tekster og fortolkninger. Musikhusets Lille Sal danner rammen om koncerten, og undervejs vil docent i rytmisk musik Bjørn Petersen, Aarhus Universitet, præsentere sangskriverne og komme med små indspark omkring musikkens betydning for menneskets eksistens.

Oplev de meget forskellige sangskrivere, der bevæger sig fra elektronisk melankoli, kommunikativ popmusik, indie rock og minimal techno, når Det Jyske Musikkonservatorium og Folkeuniversitetet inviterer til koncerten 'Sounds of Life'.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 20.00-21.30
Sted: Lille Sal, Musikhuset,
Thomas Jensens Alle 2, Aarhus
Pris: Gratis. Bare mød op!
Arrangør: Folkeuniversitetet
og Det Jyske Musikkonservatorium

ANGST OG LITTERÆRE LYKKEPILLER

Hvad er angst? Alle kender følelsen, men angsten har mange ansigter. Hvad er det, der gør, at angsten i nogle tilfælde tager magten og kan forhindre et menneske i at leve et normalt liv? Hvad kan man stille op mod angsten, og hvordan overtager man styringen fra den?

Kom til foredrag om angst med cand.psych. Malene Klindt Bohni, som vi krydrer med oplæsning fra ord-apoteket, litterære lykkepiller og lyrik på recept.

Tid: Lørdag 7/3 kl. 10.00-12.00
Sted: Risskov Bibliotek, Fortebakken 1, Risskov
Pris: Gratis. Tilmdeling nødvendig
Arrangør: Folkeuniversitetet og
Aarhus Kommunes Biblioteker

VI ER ALLE SKYLDNERE

Mikkel Thorup fra Aarhus Universitet forelæser om gældens sprog i Samtale-café om taknemmelighed og gæld søndag 8/3 kl. 10.00-12.20 i Studenterhusets café (se side 18).

Mikkel Thorup,
lektor i politisk idéhistorie, Aarhus Universitet

Af Kirsten Thorndahl
Foto: Martin Dam Kristensen

Gældens sprog er dybt rodfæstet i den vestlige kultur. Ikke kun som ord og vendinger, men som en tankegang, vi konstant agerer ud fra. Det mener idéhistoriker Mikkel Thorup, der for tiden leder et større forskningsprojekt om økonomiens sprog ved Aarhus Universitet. Her har han især fokuseret på begrebet gæld. Vi kender stort set alle til økonomisk gæld, men tænker måske mindre over, i hvor høj grad moralsk gæld samtidig indgår i alle mellemmenneskelige relationer.

"Gældssproget har været med os altid. Vores forfædre lærte på markedspladsen, hvad det vil sige at skylde, og gældsbegrebet dukker op i både kunsten, moralfilosofien og teologien, hvor vi finder det allerede i Det Gamle Testamente. Det bruges til at forklare og forstå, hvad det vil sige at være menneske mellem andre mennesker," siger Mikkel Thorup.

I sin forskning skelner han mellem økonomisk gæld og moralsk gæld og ser både lighedspunkter og store forskelle. De to begreber overlapper eksempelvis hinanden i det, Mikkel Thorup kalder vores tilbagebetalingsetik. Man skal stå ved sin gæld, betale det, man skylder og svare enhver sit. Det gælder i banken, hvor man kan føle skam over for bankrådgiveren, hvis det kniber med kreditværdigheden – og dermed næsten også med hele ens værdighed som menneske – men det gælder også i den konstante udveksling af omsorg, venlighed, gæstebud, gaver og håndsrækninger i familien og mellem venner, kolleger og naboer.

Her kan man tale om moralske gældsposter, der hele tiden indfries og fornyes løbende, og mens den økonomiske gæld kan sættes i system med faste afdrag og en slutdato, så er den moralske gæld ifølge Mikkel Thorup et vildnis af et regnskab, der aldrig gøres op.

"Når man har afviklet sin økonomiske gæld, så vil mange føle en vis frihed. Men hvis man på samme vis besluttede at afregne sin moralske gæld en gang for alle, og sagde "fra nu af er vi kvit," så ville det være ensbetydende med, at man afviklede alle sine sociale relationer og dermed endte i en afgrundsdyb ensomhed," anfører Mikkel Thorup.

I stedet opretholder vi mere eller mindre bevidst en balance, hvor vi skiftevis indfrier og stifter ny gæld og dermed konstant bekræfter vores relationer i familien og blandt venner og naboer.

Mikkel Thorups bidrag til forskningsprojektet om det økonomiske sprog udkommer senere på året i bogen 'Skyldner'.

SØNDAG
8. MARTS

FREAKY SUNDAY MED DAVID LYNCH

Der er pinex og cola i tømmermændskittet, og dyner er velkomne, når Folkeuniversitetet byder indenfor til tømmermændsforskning i Studentercaféen. Her stiller vi skarpt på et fænomen, der er næsten lige så mærkeligt som tømmermænd. Det fænomen hedder David Lynch. I 2014 gjorde Lynch sine fans over hele verden forventningsfulde, da han annoncerede, at 'Twin Peaks' vender tilbage med en ny sæson i 2016. Folkeuniversitetet fejrer den glædelige nyhed ved at bore i det sære, det grænseoverskridende og det freaky. Sammen med cand.mag. i medievidenskab og tv-anmelder Andreas Halskov ser vi nærmere på Lynch' skæve eksistenser, på hvad det vil sige at være en freak, og på alt det, der ligger og lurer lige under menneskets overflade i Lynch' univers.

Tid: Søndag 8/3 kl. 15.00-17.00
Sted: Caféen, Studenterhus Aarhus, Nordre Ringgade 3, Aarhus
Pris: 75 kr. inkl. cola
Arrangør: Folkeuniversitetet

SAMTALECAFÉ OM TAKNEMMELIGHED OG GÆLD

Fra syndefaldet til de afdragsfrie lån. Vi kan skylde og stå i gæld til Gud og hver mand. Men er der ikke forskel på banklån og fødselsdagsgaver? Hvornår bliver gælden et moralsk problem? Og bør vi altid være taknemmelige? Der er masser på menuen, når Studenterhusets café omdannes til samtalecafé. Filosof Anders Fogh Jensen og lektor i idéhistorie Mikkel Thorup fra Aarhus Universitet serverer forretten, der består af to spændende speedtalks. Hovedretten er samtaler mellem publikum, der får udleveret en samtalemenu til inspiration og diskussion. Desserten består af et kunstnerisk indslag, hvor skuespiller Marie Marschner runder dagen af med en digtoplæsning fra Lewis Carrolls 'Sylvie & Bruno'.

Tid: Søndag 8/3 kl. 10.00-12.20
Sted: Caféen, Studenterhus Aarhus, Nordre Ringgade 3, Aarhus
Pris: 150 kr. inkl. kaffe og croissant
Arrangør: Folkeuniversitetet

SØNDAG I PARADIS – NÅR FORTIDEN BANKER PÅ

Skattede barndomsminder, den allerførste forelskelse og det allersidste break-up. Vores erindringer er en evig kilde til både sorg og glæde. Sæt dig godt til rette i biografsædet, når vi i selskab med professor i psykologi Dorthe Berntsen bliver klogere på erindring, og hvordan fortiden former vores identitet i nutiden. Efter foredraget er der visning af den usædvanlige og smukke film 'Evigt Solskin i et Pletfrit Sind'.

Tid: Søndag 8/3 kl. 11.00-14.30
Sted: Biografen Øst for Paradis, Paradisgade 7, Aarhus
Pris: 120 kr. inkl. brunch og Tænkepausen 'Erindring' af Dorthe Berntsen (værdi 40 kr.)
Arrangør: Folkeuniversitetet og Øst for Paradis

KVINDERNES MUSIK

I anledning af kvindernes kampdag den 8. marts sætter vi fokus på kvinders stilling i musikken. Der tunes ind på orgelmusikken og dens store komponister. Hør kompositioner af bl.a. Elizabeth Jacquet de La Guerre, Judith Bingham, og Lise Dynnesen. Organist Poul S. Jacobsen fra Vor Frue Kirke indleder koncerten med en introduktion til komponisterne og koncertens program.

Tid: Søndag 8/3 kl. 19.30-20.30
Sted: Vor Frue Kirke, Vestergade 21, Aarhus
Pris: 50 kr. Billetter købes ved indgangen.
Arrangør: Vor Frue Kirke

DEN INTERNATIONALE KVINDEDAG

I år er det 40 år siden, at 8. marts blev anerkendt af FN som international mærkedag, og samtidig er det 100 år siden, at kvinder i Danmark opnåede retten til at stemme til Rigsdagen. Kvindemuseet fejrer stemmeretten og ser nærmere på demokratiets betydning for ligestilling. Sammen med aktive politikere og markante oplægsholdere inviteres alle i den gamle byrådssal, som oprindeligt dannede rammen om et demokrati, der mest var for mænd. Nu er det for alle!

Tid: Søndag 8/3 kl. 10.00-12.00
Sted: Kvindemuseet, Domkirkepladsen 5, Aarhus
Pris: 20 kr. Billetter købes ved indgangen.
Arrangør: Kvindemuseet

PÅ GRÆNSEN MELLEM LIV OG DØD

Grænsen mellem liv og død rykkes hele tiden lidt. Det er svært ikke at lade sig fascinere af, både hvad den teknologiske udvikling har åbnet op for af behandlingsmuligheder og af, hvad vores krop kan overleve af ekstreme og kritiske tilstande – f.eks. alt for tidlig fødsel, organtransplantation, nedkøling og hjertestop.

Men hvad er det egentlig, der sker lige der på grænsen mellem liv og død? Hvilke processer foregår der i kroppen? Hvilken behandling kan lægerne sætte ind? Hvad afgør, om en patient overlever eller dør? Hvad er det for overvejelser og dilemmaer, lægerne står I? Og hvilke etiske problemstillinger er der i dette grænseland?

Fødselslæge Niels Uldbjerg, hjertekirurg Lars Ilkjær, og lektor i bioetik og medlem af Det Etiske Råd Mickey Gjerris går på jagt efter svar.

Tid: Søndag 8/3 kl. 16.00-18.15
Sted: Aarhus Institute of Advanced Studies, AIAS auditoriet, bygning 1632, Høegh-Guldbergs Gade 6B, Aarhus
Pris: 150 kr.
Arrangør: Folkeuniversitetet

EKSISTENS PÅ AGORAEN

Den vestlige kultur har dybe rødder tilbage til de idéer, begreber og discipliner, som blomstrede i det antikke Grækenland. Her trådte mennesket for alvor frem på den idéhistoriske scene både inden for kunsten, filosofien og historieskrivningen. Olympens guder måtte finde sig i en stille tilværelse i andet parket til fordel for mennesket og livet i den græske polis. Sæt dig til rette blandt buster og friser, når undervisningsassistent ved filosofi Kresten Lundsgaard-Leth, Aarhus Universitet, guider os igennem antikkens filosofiske verden. I pausen vil der være mulighed for at nyde et glas nektar og en bid ambrosia.

Tid: Søndag 8/3 kl. 13.00-15.00
Sted: Antikmuseet, Aarhus Universitet, Victor Albecks Vej 3, Aarhus
Pris: 100 kr. inkl. et glas vin
Arrangør: Folkeuniversitetet

PANORAMA LIVE MAGAZINE

Oplev et nyt scenisk format! Folkeuniversitetet og Aarhus Panorama runder festivalugen af med en teateropsætning ud over det sædvanlige, når Studenterhuset søndag aften danner rammen om festivalens store afslutningsshow – 'Panorama Live Magazine'. Showet bygger bro mellem viden, kultur og underholdning, når forskere, forfattere, tegnere og musikere vækker artikler, anmeldelser, læserbreve og en leder til live på de skrå brædder.

De to vanebrydere Thomas VovemoD Lütken og Jonas 'Pindhund' Hallberg står for aftenens leder og guider os igennem magasinets sider.

Ligesom i det trykte blad udgør artiklerne showets rygrad. Her kan du opleve formidler par excellence og vinder af Rosenkjærsprisen arkæolog Jeanette Varberg, der giver et historisk perspektiv på menneskets evne til at overvinde modgang.

Hvis du til gengæld er mere til Batman end bronzealder, så spids ørerne, når filosof Carsten Fogh Nielsen fortæller om kappeklædte helte og menneskelige dyder. Lektor i religionsvidenskab Jesper Sørensen leverer et kritisk blik på det rationelle menneske, som stadigvæk viger for sorte katte og tallet 13 i artiklen om moderne magi og overtro.

Brænder du selv inde med et spørgsmål om livet? Frygt ikke. Brevkassen kommer dig til undsætning, og hvert spørgsmål giver to svar. Professor i bioscience Tobias Wang og ph.d.-stipendiat i filosofi Tone Frank Dandanell står klar med gode råd og friske perspektiver på de indsendte bekymringer og betragtninger.

Gå ikke glip af professor i sexologi Christian Graugaard og postdoc i religionsvidenskab Katrine Frøkjær Baunvig i et interview om kærlighed, romantik og begær.

Showet er kulminationen på fire dages festival og skal selvfølgelig afsluttes på behørig vis med et BIG BANG. Glæd dig!

Leder. Thomas Vovemod og Jonas Pindhund
Artikel om Superhelte. Adjunkt i filosofi Carsten Fogh Nielsen
Anmeldelse. Lektor i kunsthistorie Hans Henrik Lohfert Jørgensen
Artikel om fremtidens menneske. Museumsinspektør Jeanette Varberg
Interview om kærlighed. Professor i sexologi Christian Graugaard og postdoc ved Grundtvig Centeret Katrine Frøkjær Baunvig
Brevkasse. Professor i bioscience Tobias Wang og ph.d.-stipendiat Tone Frank Dandanell
Artikel om magi. Lektor i religionsvidenskab Jesper Sørensen
Kolofon. Thomas Vovemod og Jonas Pindhund

Tid: Søndag 8/3 kl. 20.00-22.00
Sted: Stakladen, Studenterhus Aarhus, Nordre Ringgade 3, Aarhus
Pris: 220 kr. Studerende 160 kr.
Arrangør: Folkeuniversitetet og Aarhus Panorama

MAN BETYDER STADIG MAND

Kirsten Hyldgaard,
lektor i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet

Af Kirsten Thorndahl
Foto: Martin Dam Kristensen

Her i 100-året for kvindernes valgret og 40 år efter 1970'ernes kvindebevægelse for alvor rejste debatten om ligestilling mellem mænd og kvinder, spiller kønnet stadig en altafgørende rolle, når vi ser på et medmenneske, mener filosof Kirsten Hyldgaard.

"Når kønnet ikke er klart markeret, så rummer det en snert af overraskelse. Jeg kender det fra mig selv. Det giver uvilkårligt et lille sæt i mig, når et menneske med en lang fletning og et feminint ansigt pludselig viser sig at tale med en dyb mandestemme," siger Kirsten Hyldgaard, der er lektor i pædagogisk filosofi ved Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet, Campus Emdrup.

Hver en detalje i vores fremtræden rummer karakteristika, der tilhører vores køn. Skikkelse, tøj- og brillevalg, gangart og måden at sidde på. Mænd skræver gerne over halvandet sæde. Forestil dig en kvinde gøre det samme, og du vil lynhurtigt registrere 'fejlkoden'.

Behovet for at afgøre kønnet er både universelt, kulturelt og historisk betinget, mener Kirsten Hyldgaard. Hun har beskæftiget sig med vores opfattelse af køn i en årrække. Senest i kapitlet 'Køn', der indgår i værket '50 ideer der ændrede verden', som Aarhus Universitetsforlag udgav i 2014.

Kirsten Hyldgaards centrale pointe er, at det at opfatte en kvinde som et menneske er en politisk handling. Formelt er der ganske vist ligestilling mellem kønnene, men tendensen er stadig, at manden repræsenterer det almene – altså mennesket, mens kvinden stadig er 'det andet køn', som Simone de Beauvoir formulerede det i 1949. Tænk bare på, hvordan vi pr. automatik stadig siger 'han' om advokaten, bankrådgiveren og ingeniøren. Begynder vi at sige 'hun' i stedet, så er det fordi, vi beslutter at gøre det, og tilhørerne registrerer norm-bruddet med det samme.

Med Kirsten Hyldgaards ord så er udtrykket 'man' stadig lig med 'mand'. På engelsk er det endnu tydeligere, for her dækker ordet man jo både over mand og menneske.

"De rettigheder, kvinder har tilkæmpet sig, kan vi miste igen så let som ingenting. Se bare på Taleban-regimet i Afghanistan. Derfor er det nødvendigt, at det politiske niveau hele tiden står bag rettighederne. For eksempel ved at have et ligebehandlingsnævn, der holder vagt," mener Kirsten Hyldgaard. Og derfor er positiv særbehandling af kvinder, når det eksempelvis gælder sammensætning af universiteternes bedømmelsesudvalg og af bestyrelser og anden ledelse i både offentligt og privat regi, en afgørende nødvendighed, fortsætter hun.

"Historisk set har alle offentlige institutioner været domineret af mænd, og når kvinder har fået adgang, så er det først sket efter et politisk pres – aldrig fordi mændene inden for institutionerne har savnet kvinders input og perspektiv. Og dét undrer mig virkelig. Der er jo ikke tale om ondskab eller om, at disse mænd ikke kan lide kvinder. Tværtimod har de sikkert alle mødre, søstre, koner og døtre, som de holder af, så hvorfor savner disse mænd ikke kvinder i de offentlige fora? Omvendt hører vi jo ofte, hvordan mænd hilses velkomne på typiske kvindearbejdspladser. Det forbedrer arbejdsklimaet og højner det faglige niveau, siger man," pointerer Kirsten Hyldgaard, der har registreret protester, hver gang der sker tiltag til positiv særbehandling af kvinder:

"Så opstår der med det samme en stærk bekymring for det faglige niveau, og det underforståede argument er altid, at bedre kvalificerede mænd dermed vil blive forbigået. At det skulle forholde sig sådan, er aldrig blevet dokumenteret. Alligevel kan det siges lige ud i det offentlige rum."

Kønsforskellen er ikke en viden, mennesket bærer med sig fra fødslen. Den opdages og formes, mener Kirsten Hyldgaard, der inddrager psykoanalysen som et værktøj i sin forskning,

"Uanset om man er fortaler for kønsforskellen som biologisk, universel essens eller som kulturel, historisk konstruktion, er kønsforskellen blevet repræsenteret, ikke som en forskel, men som en opposition, som symmetriske poler, der tiltrækker hinanden," skriver hun i kapitlet 'Køn'.

Men de to modpoler er ikke ligeværdige. Der sker en rangordning, og den er aldrig til fordel for kvinderne: "Når man skal definere, hvad det er at være kvinde, så sker det altid som en modsætning til det at være mand. Man ser en mangel, når man ser en kvinde. Fornuft er bedre end følelse og ånd er bedre en krop," siger Kirsten Hyldgaard.

Men årtiers kamp for ligestilling har trods alt også betydet landvindinger: "Hvis jeg var bare 10 år ældre, så sad jeg ikke her," pointerer den 54-årige Kirsten Hyldgaard. "Men igen er det resultatet af først et politisk pres fra kvindebevægelserne helt tilbage fra suffragetterne – og siden en politisk beslutning om at fremme ligestilling og fastholde det, der er vundet."

Kirsten Hyldgaard fra Aarhus Universitet holder forelæsningerne om køn til arrangementet Ideer der ændrede verden, fredag 20/2 kl. 19.00-21.30 på Aarhus Universitet (se side 5).

FOLKE
UNIVERSITETET

HVOR STAMMER VI MENNESKER FRA?

PETER C. KJÆRGAARD
PROFESSOR I EVOLUTIONSSTUDIER,
AARHUS UNIVERSITET

TANKERNES KRAFT

Mennesker tænker over 50.000 tanker hver dag. Hør forskernes tanker om emnet, og om hvordan tankemønstre og vanemæssig adfærd kan påvirkes og forandres.

Tid: 17/2, 6 tirsdage kl. 17.15-19.00
Sted: AU, Ny Munkegade 118, Aarhus
Pris: 620 kr. Studerende 400 kr.

STORE TANKER OM HVERDAGSLIVET

Alle har følt længsel, skam og vrede, men hvilke tanker har kloge hoveder gjort sig om disse sjæletilstande gennem tiden? Seks forskere stiller skarpt på hverdagstankerne.

Tid: 7/4, 6 tirsdage kl. 17.15-19.00
Sted: AU, Ny Munkegade 118, Aarhus
Pris: 620 kr. Studerende 400 kr.

VERDENS STORE RELIGIONER

Få indblik i fem af verdens største religioners historie, udvikling og position i dag, og bliv klogere på både samtidige og fremtidige religiøse konflikter på verdensplan.

Tid: 12/5, 6 tirsdage kl. 17.30-19.15
Sted: AU, Ny Munkegade 118, Aarhus
Pris: 620 kr. Studerende 400 kr.

MØD FORSKERNE - FUAU.DK

KALENDER

FØR EKSISTENS

TID	TITEL	SIDE
16/2 kl. 19.30-20.50	Store danske videnskabsfolk	5
20/2 kl. 19.00-21.30	Ideer, der ændrede verden	5
21/2 kl. 11.00-14.00	Eksistens i Salling	4
22/2 kl. 11.00-14.00	Eksistens i Salling	4
28/2 kl. 11.00-14.00	Eksistens i Salling	4
1-7/3	I begyndelsen var lyset	4
1/3 kl. 11.00-14.00	Eksistens i Salling	4
1/3 kl. 09.30-11.00	Science café: Hvad betyder tid?	4
2/3 kl. 15.00-16.00	Filosofibar: Kant	5
3/3 kl. 10.00-12.00	Vidensbrunch	4
3/3 kl. 19.00-21.00	Big Bang og det usynlige univers (Aarhus)	4
3/3 kl. 18.45-21.00	Big Bang og det usynlige univers (Ry)	4
3/3 kl. 15.00-16.00	Filosofibar: Kierkegaard	5
4/3 kl. 19.00-21.00	Big Bang og det usynlige univers (Aarhus)	4
4/3 kl. 15.00-16.00	Filosofibar: Heidegger	5
4/3 kl. 19.00-21.15	Håb, magi og lidt romantik (Herning)	4

TORSDAG 5/3

TID	TITEL	SIDE
09.00-11.30	Køn, magt og gæld – Lynhistorier om eksistens	6
10.00-12.00	Løgstrup og Sløk	6
15.00-17.00	Robotterne kommer!	6
19.00-21.00	Big Bang og det usynlige univers	6
20.00-21.45	Nyere stemmer i Nord	6
20.00-23.00	Eksistens Live	7

FREDAG 6/3

TID	TITEL	SIDE
15.00-16.00	Filosofibar: Sartre	10
15.00-17.30	Intelligente cocktails	11
16.15-18.00	Forskerdebatter: Jagten på den evige udvikling	11
19.00-21.30	Stå frem	11
19-00.21.30	Tro, håb og kærlighed	10
19.00-22.00	Den svære depression og eksistens	10
20.00-21.45	Eksistens, superhelte og popkultur	10

LØRDAG 7/3

TID	TITEL	SIDE
10.00-12.00	Angst og litterære lykkepiller	16
10.00-12.00	Mindfulness på toppen	14
12.30-15.30	Mindfulness og løb	16
14.00-16.00	Death Café	14
14.00-17.00	Eksistens bag tremmer (Horsens)	15
14.00-17.00	Alle tiders myter	14
15.00-17.00	Kønsballade	14
15.00-17.30	Intelligente cocktails	11
16.00-17.00	PULS (med publikumssamtale)	16
16.15-18.00	Forskerdebatter: Den store kærlighed	14
16.30-17.30	Skæbner på kanten	16
16.30-18.15	Hinsides eksistens	14
18.15-22.00	Dødssynder på menuen	15
19.00-19.30	PULS	16
19.00-22.15	Vidensbif: Zombierne kommer!	15
20.00-21.30	Sounds of Life	16
20.00-21.45	Verdens bedste fremtid - og den værste	16

SØNDAG 8/3

TID	TITEL	SIDE
10.00-12.20	Samtalecafé om taknemmelighed og gæld	18
10.00-12.00	Den international kvindedag	18
11.00-14.30	Søndag i Paradis: Når fortiden banker på	18
13.00-15.00	Eksistens på agoraen	18
15.00-17.00	Freaky Sunday med David Lynch	18
19.30-20.30	Kvindernes musik	18
16.00-18.15	Grænsen mellem liv og død	18
20.00-22.00	Panorama Live Magazine	19

DE STØTTER FESTIVALENS ARRANGEMENTER

SPOTFESTIVAL
30. APR - 3. MAJ 2015

EKSISTENS

Århundredets Festival

5.-8. MARTS 2015

At være eller ikke at være.
Det er måske spørgsmålet.
Men hvad vil det overhovedet sige
at være et menneske?

Tag med på en rejse ud i de fjerneste kroge af den menneskelige eksistens, når Århundredets Festival åbner dørene for mere end 50 arrangementer om alt fra kærlighed, cocktails, robotter, dødssynder, yoga, køn, zombier og superhelte til David Lynch.

Velkommen til en festival om alt det, der gør et menneske.
En festival om dig!

ÅRHUNDREDETS FESTIVAL
PRÆSENTERES AF

FOLKE
UNIVERSITETET